

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/193/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2312218656
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2312218656.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobkyne: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, proti žalovanej: MOL-Glass-DS, s. r. o., Dunajská Streda, Mliečany 64, o 127,44 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda z 28. marca 2013 č. k. 10C/423/2012-44 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti trov konania **r u š í** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napádaným uznesením súd prvého stupňa (reprezentovaný pritom vyššou súdnou úradníčkou) zastavil konanie pre späťvzatie žaloby podľa § 96 ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (keď inak už na tomto mieste sa javí príhodné podotknúť, že 1. v tzv. sporovom konaní - o aké šlo aj v tomto prípade - je správnym spôsobom označovania účastníkov aj podania začínajúceho konanie používanie výrazov žalobca, žalovaný a žaloba, tu por. i ust. § 79 ods. 1 poslednej vety a § 90 O. s. p. a 2. pri rozhodnutí spôsobom zvoleným súdom prvého stupňa bolo by namieste skôr použitie formulácie „žiadna z účastníčok ...“, keďže tu v prípade oboch účastníčok konania ide o obchodné spoločnosti, čiže o právnické osoby s právnou formou ženského rodu a takto aj o „tú“ žalobkyňu, resp. žalovanú). Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil iba právne a to len odcitovaním ust. § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Proti tomuto uzneseniu len v časti trov konania podala včas odvolanie iba žalovaná, namietajúca pritom vyvodením (súdom prvého stupňa) z vykonaných dôkazov nesprávnych skutkových zistení, resp. i dotknutím konania tzv. inou vadou (majúcou za následok nesprávne rozhodnutie) a požadujúca zmenu uznesenia (v napadnutej časti) uložením žalobkyni povinnosti na náhradu trov konania žalovanej v sume 74,65 eur. Súd prvého stupňa podľa nej pochybil, ak nevzal do úvahy, že to bola žalobkyňa, ktorá (nech aj využitím dispozičného oprávnenia so žalobou) zavinila zastavenie konania a práve preto má byť náhrada účelne vynaložených trov konania priznaná jej procesnej súperke (žalovanej).

Žalobkyňa odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. vec v medziach odvolania (teda len v časti trov konania) a to bez pojednávania (pretože tu nešlo o vec samu ani o žiaden zákonom ustanovený prípad potreby pojednania aj takejto veci na pojednávaní odvolacieho súdu) a dospel k záveru, že uznesenie v napadnutej časti nemožno považovať za správne a to najmä pre absenciu konkrétnych (resp. presnejšie akýchkoľvek) dôvodov schopných presvedčiť práve o správnosti rozhodnutia spôsobom, pre ktorý sa rozhodol súd prvého stupňa, predstavujúcu jednu z variácií na

postup súdu odnímajúci účastníkom konania (vrátane odvolávajúcej sa žalovanej) reálnu možnosť konať pred súdom.

Je totiž už tunajším súdom opakovane zdôrazňovanou skutočnosťou, že postupom súdu odnímajúcim účastníkom možnosť konať pred súdom (a teda nielen tzv. inou vadou podľa § 205 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) je i zásah do tej zložky práva na spravodlivé súdne konanie, ktorou je právo účastníka na riadne odôvodnené súdne rozhodnutie (v uvedenej súv. por. najmä rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27. apríla 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005), pričom práve o prípad vypravenia rozhodnutia nenáležitým odôvodnením šlo aj u tzv. náhradového výroku napádaného uznesenia v tejto veci.

I keď je pravdou, že ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. (použitie v odôvodnení napádaného uznesenia súdu prvého stupňa) je legislatívnym vyjadrením pravidla, podľa ktorého žiaden z účastníkov konania skončeného zastavením nemá právo na náhradu jeho trov; je tu tiež ustanovenie § 146 ods. 2 rovnakého zákona, zakotvujúce až dve výnimky z takéhoto pravidla. Podstatou prvej z oboch výnimiek je úprava, že ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy (veta prvá ustanovenia), kým naopak druhú zákon vymedzuje (v druhej vete tu oboznamovaného ustanovenia) tak, že ak sa pre správanie odporcu (tu rozumej žalovanej alebo aj viacerých účastníkov, vystupujúcich v takomto procesnom postavení, o aký prípad inak v prejednávanej veci ale nejde) vzal (a) späť návrh (žaloba), ktorý (-á) bol (a) podaný (-á) dôvodne, je povinný (-á) uhradiť trovy konania odporca (tu opäť žalovaná).

Zavinenie na zastavení konania sa potom v zmysle záverov ustálenej judikatúry (rozhodovacej praxe súdov), na ktorých ani v tejto veci nie je dôvod nič meniť, zásadne posudzuje z procesného hľadiska a pričíta tomu, kto dal k takémuto rozhodnutiu súdu podnet (takže pri späťvzati žaloby nesie vinu na zastavení žalobca - tu žalobkyňa). Toto neplatí len pri správaní žalovaného v priebehu konania, fakticky donucujúcom žalobcu vziať dôvodne podanú žalobu späť (v snahe predísť jej zamietnutiu), kedy sa naopak usudzuje na naplnenie podmienok podľa § 146 ods. 2 vety druhej O. s. p. Dôvod zastavenia konania pritom súd spravidla neskúma a len ak sa uvádza dôvod nasvedčujúci priamej príčinnej súvislosti medzi správaním žalovaného a späťvzatím inak dôvodnej žaloby, je povinnosťou súdu urobiť si v tomto jasno (aby tak mohlo byť zrejme, či sa má pri rozhodovaní o trovách zastaveného konania rozhodovať podľa niektorej výnimky z pravidla a ak áno, podľa ktorej, alebo tu naopak súhrn pre rozhodnutie významných okolností nasvedčuje potrebe postupu podľa pravidla). Napokon pre úplnosť takéhoto viac-menej teoretického rozboru problému možno ešte uviesť, že definitívnym pomocným vodítkom pri riešení tej dilemy, či použiť pravidlo alebo výnimku, je vznik trov konania s požadovanou náhradou na strane toho, komu by sa prípadne mali trovy nahrádzať - kde ide o vodítko prameniace z pomerne jednoduchej a logicky dosť ťažko spochybniteľnej úvahy, že ak tu nie sú buď trovy majúce sa nahradiť a/alebo požiadavka na ich náhradu, nie je dôvod nepoužiť pravidlo. Práve v takomto prípade totiž rozdiel medzi rozhodnutím, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a iným rozhodnutím, podľa ktorého by náhrada nemala byť priznaná len účastníkovi bez viny na zastavení konania, vykazuje prvky skôr akademického sporu a výkladom posudzovanej úpravy jej opakom (a contrario) tu treba dovodiť, že postup podľa ktorejkoľvek z viet ust. § 146 ods. 2 O. s. p. má svoje opodstatnenie len pri pozitívnom rozhodovaní o náhrade (teda o tom, že sa povinnosť na náhradu aj uloží, nie teda i vtedy, ak ju z akéhokoľvek dôvodu uložiť nejde).

V prejednávanej veci dôvodom späťvzatia žaloby (výslovne uvedeným v podaní berúcom žalobu späť a prevzatým aj do odôvodnenia napádaného uznesenia) bolo potvrdenie reštrukturalizačného plánu žalovanej, takáto informácia ale vôbec nič nevy povedala o tom, či takto tiež došlo prinajmenšom sčasti i k uspokojeniu pohľadávky uplatnenej žalobou. Vychádzajúc z úvah priblížených vyššie preto principiálne bolo treba pracovať s konceptom zavinenia zastavenia konania žalobkyňou a so súvisiacim konštatovaním práva na náhradu trov konania na strane žalovanej, ktorá aj náhradu požadovala. Súd prvého stupňa sa však rozhodnutím podľa pravidla bez akéhokoľvek odôvodnenia, prečo nepoužiť výnimku i vyhol posudzovaniu otázky účelnosti trov vzniknutých na oboch stranách sporu a na takomto nazeraní na problém nemohlo vôbec nič zmeniť ani to, že požiadavka neskoršej odvolateľky na náhradu trov konania tu bola uplatnená až odvolaním. Súd prvého stupňa totiž takto iba umocnil svoj postup odnímajúci účastníckam reálnu možnosť konať pred súdom tým, že okrem neakceptovateľného

odôvodnenia jeho rozhodnutia o trovách konania ďalším pochybením bol aj nedostatok výzvy podľa § 151 ods. 4 O. s. p., keďže súd rozhodnutie končiace konanie nevyhlásil a ani tak urobiť nehodlal. Prekážkou v tomto smere nemohol byť ani tu absentujúci návrh žalovanej na rozhodnutie o trovách konania, ktorý ani nebol potrebný, nakoľko už predtým (v žalobe) príslušný návrh podala žalobkyňa a v súvislosti s touto stránkou problému je namieste uzavrieť tiež, že návrhom na rozhodnutie o trovách v zmysle ust. § 151 ods. 4 O. s. p. treba rozumieť návrh ktoréhokoľvek účastníka konania, aby mu bola priznaná náhrada trov konania. Keďže tu z logiky veci plynie oponentúra požiadavke vo veci samej, treba z toho vyvodiť i záujem každého z účastníkov tzv. sporového konania na uplatnení zásady zodpovednosti za výsledok konania a takto konštatovať, že trvanie na podaní návrhu na priznanie náhrady trov konania každým z účastníkov konania by bolo neprijateľným formalizmom. Každý z účastníkov má pritom možnosť stotožnenie sa s rozhodnutím nepriznávajúcim mu (resp. spomedzi viacerých účastníkov konania aj jemu) náhradu (podobne ako aj s rozhodnutím priznávajúcim mu náhradu v nižšej než požadovanej sume) vyjadriť tým, že rozhodnutie potenciálne alebo aj reálne ho ukracujúce na práve odvolaním nenapadne (v ktorej procesnej pasivite ustálená rozhodovacia prax súdov tradične vidí vzdanie sa tu diskutovaného procesného práva - či už celkom alebo v rozsahu zodpovedajúcom čiastočnému odmietnutiu požiadavky na náhradu trov konania zo strany súdu prvého stupňa).

Odvolaciemu súdu tak v záujme zachovania práva účastníčok na spravodlivý proces so všetkými jeho atribútmi v oboch stupňoch súdov (vrátane prípadného vypořádania sa aj s otázkou výšky trov konania vzniknutých na tej-ktorej strane sporu) ani neostávalo iné, než uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f/ aj h/ a ods. 2 O. s. p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Povinnosťou súdu prvého stupňa tak bude v ďalšom konaní sa riadiť názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 226 O. s. p. viazaný a opätovne o otázke ostávajúcej predmetom konania aj po tomto rozhodnutí odvolacieho súdu rozhodnúť až po riadnom zvážení všetkých do úvahy prichádzajúcich možností a to s vypravením nového rozhodnutia aj náležitým odôvodnením (rešpektujúcim už vyššie zmienené požiadavky).

K prijatiu tohto uznesenia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.